

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın **Mahir ÜNAL** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Artvin İline bağlı Arhavi'nin Dereüstü Köyü ile adını verdiği Kemerköprü (**Ci'gazeni**) köyü arasında akan ilçenin ikinci büyük çayı durumunda olan "**Orçi Deresi**" üzerine 1600'lü yıllarda kurulmuştur. Osmanlı dönemi mimari özelliklerini taşıyan köprü simetrik görünümlüydü.

Köprünün tamamı üç gözlü olup, ana kemere karadan itibaren yükselen iki küçük kemerlerle bağlanmaktaydı. 1900'lü yılların başında sel suları ile birleşerek büyük bir güç oluşturan Orçi deresinin debisine dayanamayan küçük kemerler tahrip olmuş ve ana kemerle irtibatı kesilmiştir. Ana kemerin sağlam gövdesine irtibatı ağaç kalaslarla bağlanarak uzun yıllar kullanılmıştır. Dere üzerinden insan ve hayvan geçişini sağlayan ana kemer 15 metre yarıçapında ve tam daire geometrik yapıda olup, kesme taş işçiliğinin en güzel ve en belirgin özelliklerini taşımaktaydı. 400 yıllık olduğu sanılan köprünün kitabesi yoktur.

Köprünün ana kemeri altından akan Orçi deresinin taşıdığı bol oksijenli soğuk suyun doğal alabalıklar için ideal yaşamsal alanı oluşturduğu bilinen bir gerçektir. Köprü altında oluşan 200 metre karelik göl alanında her zaman var olan alabalıkları yıllarca, bilinçsizce dinamit ve çeşitli patlayıcılar atılarak avlanması ana kemerin zarar görmesine neden olmuştur. Balıklar için atılan patlayıcıların oluşturduğu titreşimler sonucu köprünün ana kemerinde çatlaklara neden olmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilerince köprünün durumu rapor edilmiştir. Bakanlık, konuyu Trabzon Ayasofya Müzesi Müdürlüğü'ne havale etmiştir. Köprünün kurtarılması için acilen rölöve çalışmaları başlatan Trabzon Ayasofya Müze Müdürlüğü'nün oluşturduğu teknik ekibin fiziki anlamda müdahale yapmasına fırsat kalmadan 1993 yılının Mart ayında ve henüz proje safhasında iken köprünün kavis (kemer) çökmüştür.

Köprüden geriye ayaklardan ve tali gözlerden oluşan çok küçük bir satıh kalmıştır. Bugünkü bakış açısıyla köprüden geriye sadece karşılıklı ayak kısmı kalmıştır. Böylece Arhavi'nin **Kültür Envanteri** içerisinde yer alan ve kemer yapısı itibarıyla daireye en yakın kavis olan (**Ci**) **Gazen'i** Köprüsü'nün (Kemerköprü) tarihi dokusunun yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için yeniden yapılmasını bölge halkı talep etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Artvin İli Arhavi ilçesine bağlı Kemer Köprü köyünde yıllar önce yıkılan köprüyü tarihi ve kültürel dokuyu yaşatmak ve yeniden canlandırmak için yeniden inşa etmeyi düşünüyor musunuz?
- 2- Yukarıda belirtilen konu hakkında bir inceleme başlatıp, Ülkemiz Turizmine kazandırmak için ne gibi bir çalışma başlatmayı düşünüyorsunuz?
- 3- Arhavi (Laz) Evi, Serender, Mençuna Şelalesi, Çifte Kemer Köprü gibi birçok tarihi dokuyu ve güzelliği içinde barındıran bölgede sürdürülebilir Turizm adına ne gibi bir çalışma başlattınız veya başlatmayı düşünüyorsunuz?